

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általunk katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:

Egészévre 12 korona. félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.
Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden kedden, ~~ül~~ ~~l~~ ~~ő~~ ~~r~~ ~~ő~~ ~~k~~ ~~ő~~ ~~n~~ ~~é~~ ~~s~~ ~~s~~ ~~z~~ ~~o~~ ~~m~~ ~~b~~ ~~a~~ ~~t~~ ~~o~~ ~~n~~ ~~e~~ ~~s~~ ~~t~~ ~~e~~.
Sz. ~~é~~ ~~g~~ ~~h~~ ~~é~~ ~~l~~ ~~e~~ ~~n~~ ~~e~~ ~~u~~ ~~t~~ ~~c~~ ~~s~~ ~~a~~ ~~1~~ ~~0~~.

Kiadóhivatal: DEBRECZENYI GYULA KÖNYVNYOMDAJA (iskola-utca 4. sz.)

Idegen tüke.

(x.) Nagy az öröm és szokatlanul merész remények duzzasztják a kebleket, mikor arról van szó, hogy városunk immár emelkedni fog, szétteri az elmaradottságnak, az álomságnak, az elposványosodottságnak békítő s új tervekkel vitaláziák a biztató jövő felé.

Még a „Székesfehérvári Hírlap“ is, a hamisítatlan függetlenség rettentetlen megvédelmezője és a mindennemű közösügyes schwarzgelb institúciók szakadatlan döngetője is e hangzatos jelszó alatt: *Egyedül a magyar ipart pártoljuk.* Halleluját zeng arra a hirre, hogy egy-két német és osztrák részvénytársaság friss vért készül eresztani az elernyedt idegekbe, a romlott vérű fehérvári erekbe.

Boldogítani szándékozik bennünket a bozeni konzervgyár-részvény-társaság, a Neunkirchenben székelő részvénytársaság egy szövő- és fémgyárral meg akarja nagyobbítani a képfestő-gyárat is.

Sőt mi több, ha igaz lesz, honi termékünk cacaoban és csokoládéban is lesz nemcsak részünk.

Még mielőtt gondolkozni mernék a

„lesz“ vagy „nem lesz“ hamleti kérdéseiről, mert nálunk sok a terv, a jó is, meg az idétlen is elég, de míg arra kerül a sor, hogy megvalósuljon, akkoráig sötét fürtjeinket megüti a tél dere és ifjuságunktól is elbucszhatunk.

Mondom, sok víz folyik még el addig a Dunán, míg az a sok terv, vagy a soknak csak egy kis része is megvalósul, de ha megvalósul is, vajjon van-e nekünk okunk arra, hogy oly igen nagy örömmel üdvözljük a jövő ezen terveit?

Lesz-e nekünk valami igen nagy hasznunk abból, ha egy külföldi részvénytársaság, a mely otthon nem tudja jól elhelyezni a tőkét, idehozza hozánk, hogy itt neki busás kamatokat hozzon, s a mit neki huzott, ismét kiviszi, hogy ott künn, idegen földön, idegen népek között elköltse?

Pénzüntézetek, biztosító-társaságaink egy nagy része külföldi tőkék rabszolgája. Magasan lobogtatják a háromszínű nemzeti lobogót, pedig nem egyebek, mint a bécsi fekete-sárga intézetek fiókjai. Bécsből, a külföldről kapják nemcsak pénzüket nagy részét, hanem az inspirációt is terveik megalkotására. A budapesti legelső bank, a Magyar álta-

lanos, a Rothschildék édes gyermeke; a Magyar Ipar- és Kereskedelmi bank a bécsi Bankverein pártfogása alatt áll; a Magyar fegyvergyárat, a Ganz- és társa céget, a Nemzetközi villamos-társaságot, a Magyar Agrárbankot stb. stb. a bécsi Unionbank létesítette.

Ezek a bankok meg a berlini vállalatokkal vannak vérokonságban, a Deutsche Bankkal, a Bleichröderekkel és a Mendelsóhnokkal vannak atyaliságos egyetértésben.

Aztán miért jönnek ezek a jó urak ide hozzánk? Talán bizony igen-igen szeretnek bennünket? Egnek a vagytól, hogy azt a nyomorult, földlőz ragadt, enervált magyar fajt a pusztulástól megmentsék, injectiókat adjanak neki? Nehezen hisszük. Inkább azt gondoljuk, hogy azoknak a részvényes uraknak sokkal több gondjuk van arra, hogy a dividendánál minél zsirosabb summák üssék a markukat, minthogy a magyar fajnak a legparányibb értékeért csak a kisujjukat is hajlandók volnának megmozdítani.

Ha sikerül a szerződés, meg fogják építeni a gyárukat, természetesen a mi koldus városunk hathatós gyámolításá-

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

Két mese.

Irta: **Mányiné Prigl Olga.**

Mi emberek már csak csupa megszokásból is, unos untalan rámondjuk: nem úgy van már, mint volt régen! — Mondjuk és elhiszszük, hogy az ég is kékebb volt azelőtt, a madár is szebben dalolt a levegő-égen. Ugy vagyunk vele mint az utas-ember, a ki fölmege a hely tetejére, hogy távolról gyönyörködhesen abban, a miben az imént mozgott, a mi poros és fakó volt a közvetlen közelségben, — talán tüskeszegett is az utja — de onnan a messzeségből mint finomított, óriás üveglablakon keresztül látja s élvezi szépségét. Mint mi, kik az emlékezet és fantázia ragyogó kaleidoszkópjából kirakott színes illuzióablakain nézzük az elmúltakat és önkénytelen felsóhajtunk: nem úgy van már, mint volt régen!

Behunyom a szememet és álmodom. A házunk előtt őrt álló karcsu jegenyék árnyékot vetnek szobám falára, valahonnan messziről mintha friss tavaszi szagot hajtana felém a fiatal szellő. Ibolyás, édes illatot, a mely olyan mint a sejtetem, a még meg nem valósult bizonyosság. Az ibolyaillat letűnt gyermekkorom naiv ábrándjait juttatja eszembe és valami csodálatos vágy fog el, gyermek lenni újra és elolvasni tisztes, százszer Csipkerózsza és Hófehérke meséit. Régi, poros könyvek között talán még megtalálhatnám

odafönt a padláson. Elnézegetném benne a szép színes képeket, Hófehérkét az ébenfekete hajával, Csipkerózsát a tövisekkel benőtt ablakban ülve, lecsukott szempillákkal, szívében a gyilkos orsóval:

Mint szintén valami álombéli alak, úgy topogott ablakom előtt puha, hangtalan cipőiben egy öreg, öreg asszony, hóna alá szoritva égetett cifrájú karsu rokkáját, a melyről egy libegett a tetejébe kötött kenderesomó, mint valami mese-király kisasszony selyemhaja.

Kopogtam:

— Jöjjön be egy kicsit néni!

Csodálkozva nézett rám fénytelen, ráncos keretű szemével, míg beesett, összeszáradt szájszélei mozogtak, de nem tudtak hangot adni a meglepetéstől.

Jöjjön be néni, ha nem sietős az utja, biztattam tovább. Meg akarom tanulni magától, hogy kell fonalat sodorni.

Az öreg asszony mosolyott s kezével végigsimogatta a kenderesomót. Aztán kissé bátrabban mondta:

— Nem szokták azt már az urak . . .

De azért csak visszafordult és bizonyos elégtelenséggel arcán, hogy valaki a művészete iránt érdeklődik, — csoszogó lépésekkel bejött a kapun. Odakint a gangon még igazított egyet a hóna alatt átkötött posztókendőjén, a fejkendőjén meg két oldalt a hajástárgat szorosabbra, hogy elől annál jobban a homlokához

tapadjon. Kopogtatott, köszönt, de sehogya akart leülni a diványra, a hova helyet kímáltam neki. Csak huzogatta a kezét végig, végig a butor szöveten, a míg szinte magának mondta:

— Oh be szép, be szép . . .

Odakint felhő huzódott az égre és apró szemekben hullani kezdett a langyos eső. A cseppek az ablakhoz verődtek halkán, idebenn a rokka pergett, bűgött. Fölgyújtottam a tüzet, láttam, milyen jól esik a meleg az öreg asszonynak, mint fut át minden tagján a kellemes, jótévé érzés, hisz ő már odafönt járt a hegy tetetjén, a honnan csak egy kicsike lépés a kék menyország, az örökkévalóság. Egy sóhajtás és odaát vagyunk a tulvilágon. Az eső egyre jobban csapkodott odakint, a nagy házi eziczánk is behuzódott a kályha mellé dorombolni és e misztikus hangegyvelegben, az ablakon beszűrődő szürkekék felhőárnyak mellett, úgy tetszett nekem, mintha valami világtól elzárt, magasfalu várkastélyban hallgatnám annak az öreg asszonynak a meséit.

I.

Hófehérke.

. . . Az egyetlen unokámmal huzom meg magamat. A többi elhalt, ki három, ki négy esztendőskorában, magához vette őket a jó Isten az anyjokkal együtt. Pedig de sokszor el-siratgatjuk, elemlegetjük őket, hogy hát csak jó volna, ha megvolnának, ha még kisebb falat

Mai lapunk 6 oldal.

val. Hiszen a szövögyár sem kér többet 15 évi adómentességnél, 10 katasztr. holdnyi területnél, másfél millió téglánál, és még ráadásul sinlerakodási engedéllyel. Hiszen ezt csak megadhatja a város! Aztán kapunk idegen munkavezetőket, a kik legtöbbje soha magyarrá nem lesz, a mit itt szerez, szépen vissza viszi a hazájába, a mi népünk meg lesz majd gyári munkás, végzi az alsóbbrendű munkákat, lesz eszköz a mások kezében, magára ölti azok erkölceit, kozmopolitikus nézeteit.

Talán sötéten, vagy csak egyoldalulag látjuk ezen dolgot. Fejtse ki más az előnyöket. De annyi bizonyos, hogy azok a külföldi tőkék nem arra termettek, hogy a mi magyar fajunkat erősítsék, hogy akár a nemzet gerinceinek, a közeposztálynak, akár a magyar népnek erősítésére vezetnének. Sőt bátran mondjuk, hogy sokat rontanak azon nagyszámu képviselő uraknak nemzetiségi érületén is, a kik egy-egy ilyen bank igazgatóságának zsiros jövedelmeit bezesbelik, mert kevés kivétellel az internacionale alázatos szolgáljává válnak és a viláért nem támogatnának oly mozgalmat, mely a nemzetközi pénzhatalmaknak nem volna inyére.

Ott vannak a takarékpénztárak nagyrészt. Rídeg üzleti szempontokat követnek, kíméletlen nyereség hajhászat, egészségtelen üzlet a céljuk az erkölcsi feladatok helyett. Bizony messze eltávolodtak attól a magasztos céltől, a melyet a jó lelkű Fáy András annak idején eléjük tűzött. Hányszor halljuk itt Fejérvártt is a kis emberek panaszszavát, a kik a hatalmasokkal szemben rövidséget szenvednek. Pedig hát ezek

kenyér jutna is nekünk akkor. Ad az Isten mezőcskét, ha ad hozzá báránykát.

Igy csak hárman vagyunk: az unokám, az ura meg én. Talán tetszett is látni már Borist, erre jár a kutra. Még igen fiatal kérem, de én magam se tudom, miért vásárol mindig sötét-színű kendőt és a szoknyája is olyan fekete fehérpetytyű, mint az öregasszonyoké. Ille nék is neki, volt is csipkés ruhája elég, mikor még oda volt szolgálni az uraságéknál. Jó Isten, micsoda módja volt akkor, mennyi ajándékot kapott! No oszt egyszer, — ugy eszembe van, mintha csak tegnap lett volna, késő este zörgetnek az ablakon. Még akkor a magam kis házában laktam. Ugy kuporgattam kérem a mosásból, vasalásból. Zörgettek, mondom, de a kutya nem ugatott. Hanem sötét volt szörnyen. Lámpással mentem ki, ugyis majd felbuktam a küszöbfában. Szólok: ki az? — Hát Uram Jézus, — az én unokám. De alig ismertem a hangjára, ugy vaczogott a foga. Szakadó esőben jött gyalog, a harmadik városból. Csak majd összerogytam, a hogy mondta: elszöktem nagyanyám és nem is megyek szolgálni soha. Igy jöttem el ebben az egy szál ruhában, nem kell, a mit ott kerestem.

Azt hittem megbomlott szegény. Lefektettem az ágyra, ott aztán kitért rajta a forróság és olyanokat beszélt össze-vissza, hogy tisztára azt gondoltam, az elméje gyöngült meg. Folyton a fiatal méltóságos urat emlegette, hogy így, hogy úgy, ő szegény leány, nem mehet hozzá, keressen magához való urt kisasszonyt.

az intézetek a szegények istapolására volna nekik leginkább hivatva.

Lám a román pénzüzetek Erdélyben egészen másként cselekesznek. Arra törekednek folyton, hogy Erdélyben egy közeposztályt teremtsenek, a mely arra leend hivatva, hogy a tönkrement magyar középirtokosoktól átvegye a nemzetiségi vidékeken a politikai vezetést. Tehát nem a zsiros divoenda a fő, hanem egy erkölcsi cél. Csak az faj, hogy a mi rovásunkra.

Baross János dr., az orsz. m. gazdasági egyesületben igen érdekes felolvasást tartott a minap az idegenek irtok szerzéséről hazánkban, és kimutatta, hogy a magyar földből immár egy millió 900,000 kat. hold terület van idegen kezekben, olyanokéban, a kik nem voltak s nem is akarnak magyarok lenni soha. A magyar föld tehát idegeneknek termi a hasznót.

Ne csodálkozzék tehát senki, ha nekünk aggályaink támadnak az idegen tőke beözönlésekor. A tejnek a fölét nem mi magyarok, hanem annak az idegen tőkének a kibocsátói fogják leszjírni és az ő idegen hazájukban elkölteni, nekünk csak a soványa, a savó jut majd.

Római levél.

1900. ápr. 30.

Szép volt, talán nem is igaz. Egyszer volt, hol nem volt, — messze Magyarhonban, a szép, az Istenadotta országban, a szerencsétlen társadalmi és politikai evolucziók honában, a nagy apák sirjain ezivakodó apró utódok honában történt, hogy ideális lelkesedés tüze gyulladt ki a szivekben. A szent Atya hívogató szava gyújtotta meg a szikrát, táplálta a kilencszáz éves

Csütöm, kérdezem:

— Lelkem, galambom, hát megkért a méltóságos ur?

Felült az ágyba és ugy járt a keze, mint a motolla. Hogy ilyen bárszony hintót, olyan selyem ruhát ígért neki a méltóságos ur, de ő nem fogja szeretni addig, mig fel nem veszi a paraszt ruhát, mert kinevetnék vele itthon a faluban. Paraszt ruhában, árvalányhajas pörge kalapban esküdjék meg vele itthon. Lehet aztán a lakodalom hét országra szóló!

Ráhagytam, hogy láttam a küzködését:

— Meglesz kis unokám, meglesz minden...

Már akkor hajnalodott, mire elszunnyadt egy kicsit, én meg begyújtottam a kemenczébe. A hogy benézek hozzá ugy egy óra mulva, hát látom, hogy az én unokám fel van öltözködve. Még a haja is be volt fonva rendszeren két ágra, ugy, a hogy viselni szokta.

— Kiseprem a házat nagyanyám, — mondta,

— Beteg vagy, fekiüd le, nagyon megfáztál, — mondtam én.

Nevetett, hogy nincs semmi baja. Nem is lett. Az őszön hozzám a sánta Kovácshoz, — biceozott egy kicsit, de azért jókereső és egy kis háza is van. De csak jobb szerencsét vártam neki. Meg hogy mindig setétszínű ruhában jár Boris, mintha gyalozna valakit...

II.

Csipke-róza.

... Hogy a kis házammal mit lett? — Hát megvette a Léni kisasszony, az ispán leánya,

multból áradó szellő. S a nemzet megmozdult, hatalmas rajt eresztett a hívogató szó irányába, hogy képviselje a népek nagy kongresszusán, az igaz katolicizmus megvallásával; országnagyok és pörök együtt mutaták be hódolatukat Rómában, és épen mivel a nemzet minden rétege gazdag arányban képviseltette magát, az ünnepe a magyar nemzet katolikus jellegének egyetemes és fényes bizonyága. És a meséből itt zökkenünk át a valóságba. Mikor a magyar katolikus egyház történet könyvében a kilenczedik század teleirt lapját akarta elfordítani, az egész nemzet ragadta meg a lapot, még egy aranybetűs fejezetet irt hozzá, fordított és a tizedik század lapjára megírta a bevezető sorokat: magát a maga összességében római katolikus nemzetnek vallotta!

26-án hajnalban értek ide az olasz vonatok hagyományos késői szenvedélye miatt előtte való este helyett. Természetesen az éjjel történt elszállásolás nem történt minden baj és apró kellemetlenségek nélkül, de ez nem csökkentette a buzgalmat és lelkesedést.

Csütörtökön reggel élénk képet mutatott Róma. A zárándokok feledve fáradtságot, álmatlanságot, előzőnötték az antik utczákat, melyekre a jó Isten aranyos naperüje mosolygott hosszú idő után először, mintha az is a kiváltságos magyarokat vette volna pártfogásába. Kiváltságos, mert a nagy bucsu elnyerése dolgában még senki sem kapott Ő Szentségétől annyi engedélyt, mint kedves magyarjai. A négy bazilikát csak kétszer kellett megjárni, sőt a legmesszebbfökvő szent Pálét egymásután kétszeri bemenettel egy látogatásra el lehetett végezni.

Megyés püspökünk egy nappal előbb beérkezett, a többi főpap a zárándokokkal vagy legalább velük egyidejűleg s így a terv szerint meg az ő buzdításukra rögtön a bucsujárással kezdtek meg a római tartózkodást. Impozáns volt csütörtökön délelőtt a Szent

most eladta ő is, hogy férjhez ment. Mert csak rásegítette a jó Isten. Milyen soká várt a völegényére, én tudom. Én ismertem, apró kisleány korában eleget hurczoltam a karomon. Ugy láttam a lelkét mindig magam előtt, mint egy darab selyemvásznat.

Mikor elsőb menyasszony lett, még élt az édes apja, a kézfogó után halt meg három hétre. Az édesanyját még akkor elhantolták, mikor Léni kisasszony ölbéli kisleány volt. Ugy maradt szegény, mint az ujjam, minden pártfogó nélkül.

A szomszédunkba lakott az öreg Borbotáné, a kinek szinte olyan koru lánya volt, mint a Léni kisasszony. Ez nem hagyhatta szó nélkül, hogy a mi kisasszonyunk előb menjen férjhez. Addig beszélt, addig pletykált, mig egyszerre levelet irt a völegény Lénikének. Hogy sajnálja, de az Isten mást rendelt, ők nem lehetnek egymáséi.

Olyan lett a levél után Léni kisasszony, mint a kinek megszárták a szívet s azon a kis nyíláson minden csöpp vére elfoly. Mint a lilium, fehér volt a képe, nem járt sehova, embert se látott esztendőkön keresztül. Azt gondolhatták róla, hogy meghalt. Hanem csak mindig várt, hogy visszajön érte a völegénye. Meglátja néni-kém, — mondogatta nekem gyakran, mire a futóka fölér az ereszen túl, — eljön értem Sándor. De csak lassan nőtt a futóka. Hanem azért minden igazság kiderül. Az őszön esküdtek meg és a Léni kisasszony arca most megint olyan piros, mint a róza.

Péter templom meglátogatása. Izzó lelkesedéssel és mély meghatottsággal léptünk be az óriási bazilikába; hol csakhamar Kalocsay képviselő alakja-tűnt elő szent Péter sírja felett, magasan a pápai oltár előtt és beszélt nagy szívénél minden érzelmével, költői lelkenek magas szárnyalásával. Ritka szerenese arról a helyről beszélni. Így tetszett, a szónok önmagát multa felül, kiöntötte szívét egészen, mert a nép a beszéd nagyszerűségétől meghihletve könyekben, majd tapsban és önkénytelen éljenzésben tört ki. Ez volt a bucsjárás első momentumja. Délután meglátogatták a legszebb Mária-templomot, Mária Maggiorét, hol Glattfelder, és a lateráni bazilikát, hol Soós atya tartottak gyönyörű beszédeket. A látogatásokkal pénteken végeztek, akkor délután meggyöntak Szent Péterben, szombaton ugyanott megindító áhitattal megáldoztak.

A tulajdonképeni céljt így elérték, teljes érdeklődéssel fordultak aztán Róma múkincseivel, történelmi emlékeivel. A Vatikán látogatását kissé megnehezítette az, hogy közben fogadtatás volt, mikor a képtárak zárvak. A program két főpontja épen az idegen zárandokok miatt nem volt még megállapítva biztosan. A magyarok külön audienciát óhajtottak. Közben beérkeztek azonban a belgák, dalmaták, észak-olaszok, bécsiek, így lett a pápai áldás napja vasárnap, a helye meg Szent Péter. Egyszer volt alkalom már e hasábkon ilyen fogadtatást lelni, a rend most is ugyanaz volt, de a lelkesedés megmérhetetlen. Ó Szenté a szokottnál nagyobb ünneplésséggel vonult be a templomba, biborköbny helyett stóvával s a confessió mögött foglalt helyet. Az áldás után szebbnél-szebb énekek következtek, felváltva a többi nemzetekkel. A nap hátralévő részét ismét Róma meglekintésével töltötték, másnap pedig, hétfőn tíz órakor volt a lateráni magyar szent mise. Szerencsés véletlen folytán a híres Achero-pita kép előtt lehetett a szent misét mondani; Achero-pita azért, mert a legenda szerint nem emberek, hanem angyalok festették. Mikor a főpásztorok s a zárandokok együtt voltak, Császka érsek megkezde a csöndes szent misét, alatta pedig a német-magyar intézet adott elő Palestrina-darabot. A magyar karmester sikere méltán sorakozik eddigi eredményeikkel. Közben Fehér Ipoly kelt fel és elmondta a maga kérés-tel, egyszerű modorával fordulatokban gazdag beszédjét, melynek különösen a vége hatotta meg hallgatói szívét. A mise végével magyar Mária-énekek után megyés püspökünk II. Szilveszter pápa siremléke elé vezette az egész közönséget és elmondta hatalmas szónoki erejének egész súlyával azt, a mit nem méltattak eléggé egész addig: beszélt II. Szilveszter pápa érdemeiről, ki nemzetünket keblébe ölelte István szent királyunk személyében. Éles szemekkel válogatta ki a pontokat, melyek e tény történelmi fontosságát megvilágítják, biztos kézzel bonczolgatta a viszonyt, melyekbe így a pápai szék a nagy pápával társadalmi és kulturális tekintetben került, megvilágította hálánk kötelezettségét és általános meghatottságot keltő fordulattal hívta fel a magyarokat három Miatyánk elimádkozására a nagy pápa lelke üdvéért. A rövid, de magvas és meggyőző beszéd nagy hatást keltett az egész közönségen.

Ímentul már megvoltak számlálva a zárandokok órái. Moló vágyggyal siettek végig meg egyszer Róma utcáin, összegyűjteni a benyomásokot a szent városból, még egy pillantás az olasz élet tarkaságára, melynek öt napig vendégei voltak, a modern Róma húságaira, a régi

keresztény Róma tömör emlékeire, a pápák hatalmas alkotásaira, azután elindultak tele szívvel, lelkesen, a pápának, hazának hű gyermekei.

A Forum Traianum összedölt oszlopaik rózsainda folyja körül; ágaival összeleli, leveleleivel, virágaival betakarja a darabokra tört kolosszusokat. A viruló élet minden szépsége és ifjúsága az agg mult mohos ólén. Ilyenforma a benyomás Rómáról.

Minimus.

Egyről-másról.

Mindenekelőtt bocsánatot kell kérnem, hogy ily hosszú időn át nem szentüléskedtem. A hallgatás oka egyszerű: nem voltam itthon; utazásomról majd helyi-el-közül elbeszéllek valamit.

Alig léptem a város területére, az ebek ellenségével, a gypmesterrel találkoztam. Az ebek 40 napi szobafogságot kaptak s ennek következménye a gypmester cirnkálása. A cirnkálás ellen épen nem volna kifogásom, de van némi megjegyzésem a hatóság részéről a vesztegár körül követett eljárásra. A szabadon járó ebekek a gypmester összefogja néha bizony feltűnést keltő tortura rögtönzése mellett: az eb azután a gypmesteri telepre kerül: a homann az eb a fogdij lefizetése mellett kiváltható, ezzel jár természetesen az ebtulajdonos megbüntetése is. E helyütt az eb kiadatását nem tartom rendjén való dolognak. Az 1888. évi VIII. t.-cz. 68. §-a ugyanis, mely a vesztegár körüli eljárást szabályozza, a következőket mondja: „Ha veszett vagy veszettség gyanujában álló kutya kóborol, a hatóság tartozik a szomszéd községeket erről értesíteni, és a kutya kiirtásáról intézkedni.

Ily esetben elrendelendő, hogy a községben valamennyi kutya megkötte tartassék vagy pedig biztos szájkosárral párázón vezetassék, a szabadon járó kutya kiirtandó.”

A vesztegár elrendelése tehát a veszettség terjedésének meggátolása s ezt szükségképen veszettségnek vagy veszettség gyanujának kell megelőznie. Ha fordult elő ily eset, akkor a vesztegár ennek szükségképeni következménye s hogy illuzióriüssá ne váljék a hatóság illetén intézkedése, a fenti § második bekezdését, mely a szabadon járó kutya kiirtását rendeli el, mint a rendelkező rész jogi folyományát, feltétlenül végre kellene hajtani. Lebet, hogy az eb kiadását valamely miniszteri rendelet megengedhetőnek tartja, ez azonban csakis előzetes, tartós megfigyelés után történhetik, mert hisz másként a törvény szelleme érvényre nem jutna. Ily esetekben a büntetés czél nem, csakis eszköz lehet, mely a végrehajtó hatalomnak azért adatott, hogy a törvény ellen tudra és akarva cselekvőket a törvény megtartására szorítsák.

Erről lévén szó nem tartanám eredmény nélküli munkának az ebek beoltását veszettség ellen. Történetnek ez csekély külön díjazás, esetleg az adóalap emelése utján is.

A főkapitány ur buzgalma, hiszem, ez ügyet sem hagyja reform nélküli, ha ugyan szakközeggek annak helyességét belátják.

* * *

Az állategészségügyről beszéltem először, pedig régen szóvá akartam tenni a ronggyűjtők eljárását is, közegezségügyi oldalról tekintve a dolgot. Látja az ember naponta, hogy a ronggyűjtő zsidók a józlessel homlokegyenest ellenkező dig-dácslólval s itt a bökkenő! nyitott kocsival ólálkodnak az utcákon; sőt a vidéki ronggyűjtők is nyitott vagy nagyon is nagy folytonossági hiányokban szenvedő ponyvák alatt szállítják be a rongyot. Tudtommal ez úgy a Grósz-féle rongytelep engedélyezése alkalmával egyrészt az ipartörvény, másrészt a vonatkozó miniszteri rendelet értelmében némileg szabályozva lön; a végrehajtásra vonatkozólag is történt intézkedés olyformán, hogy a városok a nyitott kocsin szállító ronggyűjtők azonnali bejelentésre utasítottak. Fajdalom! ugy látszik ez írott malaszt volt csak. Pedig ha van alkalmas módja a vézes kőr bacillusainak tovaszállítására, ugy ez bizonyára azok közé tartozik

Az ilyenmü rendelkezések megújítását az érdekelt hatóság figyelmébe ajánljuk.

A napokban hallottam, hogy dr. Termez Lajos ügyvéd egy beadványában figyelmessé tette a vármegye alispánját a gomba módjára elöbukkanó ügynökök, főleg gépügynökök ügyeire. Az ügynökök rendszeren kettőn járnak; az egyik megveszi a gazda kiszolgált, öreg répjét jó magas áron, a gazda kap is az eladásról írást az ügynök aláírásával. A másik ügynök eladásra kínál gépeket, sőt azt az előnyt is biztosítja, hogy csak az eladási és vételár különbözeten kell megfizetni. Az alku megtörténik s az ügynök aláír a gazdával egy 3 oldalos nyomtatványt, melyben a váltó szövege is bent van. Ezek után várja a gazda a vételár s kap helyette a váltóbíróságtól egy váltófizetési meghagyást a gép ára és holmi költségek erejéig. Most már perre kerül a dolog, mert a régi gép eladásáról többé szó sincs. Az ügynökök a törvényszék elé kerülnek s ravasz fondorlatokkal meg is menekülnek az igazságszolgáltatás ostarától. A váltóperben az ott fellépő hangzatos nevü gépgyár mint 3-ik jöhiszemü váltóbirtokos szerepel s így ez ellen csakis a váltótörvényben gyökéredző kifogás tehető meg. A vége a dolognak rendszeren az, hogy a tudatlan nép gépet, ügynököt, ügyvédet, perköltséget fizet, az ügynök odébb áll s tovább üzérkedik.

Az alispáni hivatal nagyon helyesen cselekedett, midőn elrendelte, hogy jövőben az ily ügynökök csakis a községi eljárások előtt köthetnek ügyleteket, oly megjegyzéssel mégis, hogy a közönségnek a csalók elleni jogos védelmében a tisztességes és a törvény védelme alatt működő ügynökök eljárásának általánosságban való megbélyegzésétől óvakodni kell. Az hiszem az ügynökök garázdálkodása ellen a szokásban sem volna felesleges az ily értelmü intézkedés.

Szemfűles.

ÜJDONSA GOK.

Ave Maria Stella.*)

— Utón Nápoly-Capri felé. —

*Távol szép hazántól, messze idegenbe,
Könylek kérdőlnek mind a két szemembe;
A tenger hulláznik, fodrozik körültem,
— Tengernek csillaga! örködj fölöttem!*

*Távol jó anyántól, nyugtalan, békétlen,
Csak az vigasztal, hogy imádkozik értem;
Tenger két vízében fénylik a menyország,
— Tengernek csillaga! könyörgünk Tehozád!*

*Sattogó szellőnek halk sósája ébred:
— Nem vagy elhagyottan, imádkoznak érted,
Szép Magyar Hazádnak, messze bár határon,
— Tengernek csillaga! áldea tekint rája.*

*Elöttem a Vezec, gomolygog horagja,
Mint egy nagy intőleg az örök haragra,
Elöttem Pompeji ... megorzandok, félek,
— Tengernek csillaga! esdj irgalmat kérlek!*

*Messze fut a hajó, nyomtalan az útja,
Mintha csak madárként levegőben uszna,
Villa di Pompeji!) közeledbe értünk,
— Tengernek csillaga! esedez hát értünk!*

*Kiderül az égből, felragyog a napja
Örömünk, bánatunk mind ott ragyog rajta,
Tenger két vízében játszadoz sugára,
— Tengernek csillaga! nézz áldón e tájra!*

*Májusi Királynő! Védője Hazámnak!
Lelkem gondolati mind Elédbe szállnak
S mint a síró gyermek, esedezek kérlek,
Add, hogy szép Hazámba béken visszatérjek!*

1900. máj. 2.

Kalocsay Alán.

*) Zárandok társainnak emlékül.

1) Kegyhelye a B. Szűznek.

— A Vörös-Kereszt-Egyet székesejevári fiókja ma délután 3 órakor választmányi gyűlést tartott **Rek István** és **Havranek József** elnöke alatt. Elhatározatot, hogy a főkegyelet a f. hó 22-én, Budapestben tartandó országos közgyűlésen magát **Havranek József** társelnök, továbbá **Szűgyény-Marich Julia**, **Felmayer Károlyné** választmányi tagok és **R. Fülöp** Karolin pénztáros által képviselteti. A vasuti állomásnál felállítandó beteg üdülő állomás helyének kijelölésére, illetve helyszíni szemlére a két elnök, továbbá dr. Révy Ferencz, dr. Bierbauer Viktor **Szűgyény-Marich Julia**, **Felmayer Károlyné** és **Simon Sándor** titkár küldetett ki. Az ülés folyama alatt meghatározó jelenet történt. Három apró gyermeket vezetett **Simon Sándor** titkár a hősi gyerek elé. Az ügyész küldte őket a rendőrségre, mert anyjukat öv. **Szűts Jánosné** felcsuthi lakost most zárták le félesztendőre lopás miatt a törvénytörési fogházban. A gyermekeket a választmányi tagok némi segítséggel látták el a megigérték, hogy továbbra is gondoskodnak róluk. A rendőrség holnap mindhármukat hazaszállítja Felcsútra.

— Műkedvelői előadás. A Vörösmarty-kör állandó műkedvelői-bizottsága a múlt heti előadások sikerén felbuzdulva s egyszersmind a közkívánatnak is eleget tenni óhajtván, elhatározta, hogy Hevesi és Hetényi kitűnő drámái idyllét, a rendszer szereposztással, megismétli. Az érdekes színelőadás e hó 8-án, kedden este lesz a városi színházban *leszállított helygarukkal*.

— Megyei lángbuzgalom. Ma d. e. 10 órára báró **Fűth Pál** főispán értekezletet hívott össze a megyei telefon-hálózat létesítése tárgyában. A meghívottak egy része 10 órára, másik része 12 órára jött össze s így az értekezlet nem volt megtartható. Valóban jellemző, hogy ily fontos kérdés megvitatására oly nehéz érdeklődőket fogni! Nemrégiben a Vörösmarty ünnepélyt rendező bizottság tagjai is oly szép számmal jelentek meg, hogy az alispán kénytelen volt harmad magával határozatot hozni. Kár volt ez ügyben is keresni ügybuzgó bizottsági tagokat, mert a vármegyénél, úgy látszik, fel nem tűnik néhány órai késés, pedig most még is nagy a mulasztás, hisz a telefon-hálózat megvalósulása esetén a bizottsági tagok pamplagon heverve csibuk mellett vehetnének részt az üléseken!

— A néptanítók figyelmébe. A kultuszminiszter 1900. május hó 1-én 30.835. sz. alatt a következő körrendeletet adta ki: „A földművelésügyi m. kir. miniszter ur. a gazd. ism. iskolák vezetésére hivatott néptanítók gazdasági kiképzése céljából f. é. **július hó 1-től 28-ig** 1) adai, 2) lugosi, 3) kecskeméti, 4) rimaszombati, 5) a nagy-szent-miklósi m. kir. földmívelés iskoláknál 20—20 néptanító részére, további f. é. **augusztus hó 2-től 29-ig** az adai, pápai, kecskeméti, jászberényi, hódmezővásárhelyi, rimaszombati, csákvári, nagy-szent-miklósi, szentimrei, algyógyi, lugosi, csabai, karczagi és szabadijai földműves iskoláknál szintén 20—20 néptanító számára négyhetes gazd. tanfolyamot rendez. E négyhetes gazd. tanfolyamra felvett néptanító száz (100) korona segélyben részesül; ezen összegből minden költség fedezendő. A szóban levő tanfolyamokra az el. iskoláknál tényleg működő oly okl. néptanítók vétetnek fel, a kik még nem voltak mezőgazdasági tanfolyamokon; megjegyzendő azonban, hogy elsősorban azon községek tanítói számíthatnak felvételre, a mely községekben a gazd. ism. iskola felállítás a közel jövőben remélhető. Azon tanítók, kik a **július** vagy **augusztus** hónapban felakarják magukat vétetni a gazd. tanfolyamra, *legkésőbb május hó 15-ig* küldjék be kérvényeiket a megyei kir. tanfelügyelőséghez.

— Tánczkola. **Murosi** bácsi, a jó nevű és tisztességes kora daczára még mindig fürge és sikkes tánczmester e hó 15-én nyitja meg a tavaszi tánc-tanfolyamot, Szt.-István-utca 11. sz. alatt levő saját házában. Órák a tanuló ifjúság részére d. u. 5—7-ig, felnőtteknek este 8—10-ig.

— A viharágyú áldozatai. A szerdai viharágyú-próbánál szerencsétlenül járt **Nagy György** pápai születésű géplakatos segéd és **Molnár Ferencz** hegyőri állapotba már annyira javult, hogy tegnap a rendőrség már mindkettejüket kihallgathatta a kórházban. **Nagy György**, ki balszeme világát valószínűleg teljesen elveszté, úgy nyilatkozott, hogy a zárható töltő dobozt hasonló próbáknál még soha sem használta, mert az csak gyorstüzeléshez való. Elmondta továbbá, hogy a robbanás előtt épen a töltés módját magyarázta a hegyőröknek s látta, midőn az **Emmerling-féle** ágyú pirolit-lövegeből lehulló tüzes drót a lőna alá szorított edénybe esett. Még nem sikerült kitudni, ki állította olyan végtelen közelségbe e két ágyút egymáshoz. Együttal megemlítjük, hogy a szállóhegy-község választmányára holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor gyűlést tart a városház nagytermében.

— Négyezer koronás család. Ép oly furfangos, mint vakmerő módon károsította meg nemrég a székesejevári városi takarékpénztárt egy, eddig még ismeretlen asszony. Csákbérenyi **Nagy Mária** Széchenyi-utcai lakosnak állítván magát, négyezer koronát vett fel a pénztárnál, miután személyazonosságát (!) két városi rendőrrel igazolta. A család tegnap derült ki: s az igazi **Nagy Mária** nyomban jelentést tett a rendőrségnek. A főkapitány erőteljesen folytatja a nyomozást.

— Szőlőbetegségek vizsgálata. A szőlőbetegségek meghatározásával s a terjedésük megállítására vagy megszüntetésük érdekében kért szaktanácsok megadásával tudvalevőleg a m. kir. központi szőlőzeteti kísérleti állomás és a m. kiróvarparti állomás foglalkoznak. A meghatározásra beküldött beteg vagy megtámadott növényrészek eddigi rendszerint oly hiányosan szedettek meg, vagy csomagoltattak, hogy a beérkezett mintákból a baj oka vagy egyáltalán nem, vagy csak ritkán volt egész bizonyossággal megállapítható. Ennek elkerülése céljából a földművelésügyi miniszter egy utasítást dolgozott ki, mely hivatva van a beteg növényrészek megszedésére, csomagolására és kezelésére a kellő felvilágosításokat megadni. Az utasítást lapunkban legközelebb közölni fogjuk.

— Öngyilkos lakatoslegény. A budapesti ketleti pályaudvar indulási oldalán, a III. osztályú váróterem folyosójának egyik félreeső helyén f. hó 4-én reggel **Riesz Ernő** *szimbéki* születésű 21 éves lakatos legény revolverrel mellbe lötte magát. A segítségül hívott mentők a Rökus-kórházba szállították. Tettét gyógyíthatatlan betegségre miatt követte el.

— Az üzletek esti-záróórja. Az aradi kereskedők köre mozgalmat indított, hogy az üzletek esti záróórja szabályoztassék. Fölterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez e tárgyban s felszólította a kartárs-egyesületeket e mozgalomhoz való csatlakozásra. A fölterjesztésben foglalt s behatóan megőkölt javaslatok a következők: 1. Az üzletek egyöntetien este 7 órakor záródjanak. 2. A fűszer- és élelmi-cikkkel ellátó üzletek a téli időszakban este 8 óráig tartassák nyitva. 3. A téli szezon kezdődjék október hónap 1-én és tartson márczius hónap 31-éig. 4. Szombati napokon, midőn a munkásokat fizetik, az üzletek este 8 óráig tartatlak nyitva. 5. Ha szombaton napközben ünnep van, a midőn az ipari munka szünetelni szokott, ugyanaznap a törvénytiszta hétköznapi záróóra kötelező, viszont az esti 8 órai záróóra az ily szombati napot megelőző pénteki napon lép érvénybe. 6. Vasárnap az összes üzletek, tekintet nélkül a nyári időszakra, déli 12 órakor záródjanak. Úgy látszik, a kereskedők a meglévő szünetet is sokallják, nem hogy hajlandók lennének elfo-

gadói a kereskedelmi alkalmazottaknak lapunk múlt számában ismertetett kérését, mely szerint teljes vasárnapi munkaszünetet kívánnak. Nem hisszük azonban, hogy a miniszter a javaslat utolsó pontját elfogadja.

— Erdőbűvés. Nagy tűz pusztított a minap a *bicskei* határban levő Sátorhegyi erdőben, mely gróf **Eszterházy Miklós** Móricz birtokához tartozik. A tűz, melynek okát eddig kipuhatolni nem sikerült, három holdnyi cserjést pusztított el. A gróf kára több mint 3000 korona. Jellemző, hogy **Ludwig Nándor** és **Viczana János** famunkafelügyelők, bár az égést idejében észrevették, nem csak hogy tétlenül nézték, mint harapódzik tova a tűz a nagy kiterjedésű erdőben, hanem embereiknek még az oltást is megtiltották. **Kraft** József erdőgondnok az esetről értesítette a csendőrséget, mely a különös viselkedésű felügyelőket feljelentette a székesejevári kir. ügyészségnek.

— A borellenőrző bizottságok. Évekkel ezelőtt annak módja és rendje szerint megalakították a vidéki borellenőrző bizottságokat, amelyek, mint tudni való, nem igen erőltették meg magukat. A bizottság tagjai ugyanis mint tekintélyes és népszerű urak, akik a lakosság javarészával atyafiságban vagy jó ismeretségben vannak és akik ennélfogva nem igen jártak bort vizsgálni, vagy ellenőrizni, mert hát lelkiismeretes és buzgó munkálkodásuk nemcsak népszerűtlenséget, de igen sok kellemetlenséget is okozott volna. Akárhány olyan bizottsági tag van tehát, aki a nagy nehezen elvállalt tiszttségnek meg nem felel, amint bizottság is akad, a mely semmit sem csinált. Ezek előrebocsátása után jegyezzük fel, hogy a kereskedelmi miniszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg arra kérte fel a belügyminisztert, hogy a törvényhatóságokat arra utasítsa, hogy a területükön levő borellenőrző bizottságok eddigi működéséről jelentést tegyenek. Hogy most már a miniszterek kíváncsiságát kielégítik, az igen valószínű, de az, hogy a beérkező jelentéseknek örülnek-e, az már egészen más kérdés.

— Fiatoljatolaj. **Simon Lipót**, **Flackner Gyula** *ercsi* pékmester tanoncza a minap egyik tanonczatársától, **Strausz Raymondtól** 40 koronát ellopott. S azzal, ugyszintén a reá bizott süteményárával titkon kerekelt oldott. Szegszárdra ment a szüleikhez, de midőn onnan hajón Budapestre igyekezett, az esetről értesített csendőrök az *ercsi* hajóállomáson elfogták és a nála talált pénzmaradvánnyal együtt átadták a duna-adornyi járásbírósnak.

— Tüzek. **Papesz Antal** *cajtai* lakos kertjében a minap éjjel kigyuladt a méhes s a gyorsan érkezett segítség daczára, 54 darab méhkas a tengernyi szorgalmas lakókkal egyetemben porrá égett. A kár meghaladja a 600 koronát. A tűz valószínűleg gyújtogatásból keletkezett. — **Locasberényben** a múlt hó 29-én **Szék József** udvarán egy szalmakazal kigyuladt és a lakóház tetőzetével együtt leégett.

— Számos sorsjegy-vásárló előtt ismeretlen azon körülmény, hogy ki nem fizetett, vagy elveszett sorsjegyek után — mert ilyenek is könnyen forgalomba hozhatók — a nyereségek összegeket nem folyósíthatnak. A Feleki József cég részéről, melynek mai hirdetését különös figyelmébe ajánljuk, e tekintetben elismerésre méltó intézkedés történt, mi által mindenki a legmesszebb menő biztonságot találja.

Irodalom.

— **A Dedek-féle „Szentek Életéből”** megjelent a 9. és 10-ik füzet, a melyekkel a februári havi szentek leírása van befejezve. A 9-ik füzet élén Benjumea remek képe: Barzellonai szent Eulália látható. A kitünő reprodukció teljesen érvényre emeli a kvalitásokban és fényeffektusokban kiváló alkotást. A stízus keresztire feszített alakja magasan kiemelkedik a környezetből s könnyedségével szinte égbe emelkedni látszik. Az angyalok kedves kara, a vértanu gyermek nővéreinek haragos duzzogása s az ítélet végrehajtásával megbízott római senator zavara az érzelmek legkülönbözőbb változatait keltik a szemlélőben. A 10. füzet teljes képe Lanfranco Giovanninak, a Caracci-féle iskola tanítványának s Correggio hívének egyik kevésbé ismert képét, Cortonai szent Margitot mutatja be. Az elragadtatót szüzet, ki előtt megjelenik az Ur Jézus alakja, angyalok tartják karjaikban, hogy a tulvilági fény és dicsőség elviselését reá nézve lehetőbbé tegyék. Lanfranco tudvaleőleg a mérész távlat és az erős fény-színek nagy mestere. Jelen képe csodálatba ejt e mester tehetsége fölött, de egyúttal közvetlenül s nagy erővel hat a szívre és kedélyre. A szövegképek közül különösen kiemelendők: szent Cyrill és Method, szent Konrád, szent Aladár, damiáni szent Péter, szent Walburga apátnő és szent Géza orvosnak nagyobbrészt régi fametszetek után készült képei. A legmelegebben ajánljuk a gyönyörűen megírt remekül illusztrált művet t. olvasóinknak. Kapható minden könyvkereskedésben.

— **Asszony-e vagy leány?** Regény, írta Crocker B. M. Megjelent az Egyetemes Regénytárban, Singer és Wolfner kiadásában. Crocker neve nem ismeretlen a magyar közönség előtt. Már nem egy regénye jelent meg az Egyetemes Regénytárban s köztük „A szép Neville kisasszony” keltett nagy feltűnést, a mely a zseniális angol írónőnek a legsikerültebb műve. Az „Asszony-e vagy leány” című regénye azonban aligha áll mögötte az előbbinek, különösen ha vesszük a regénynek igen érdekfeszítő meséjét s a mindig új, mindig egyformán vonzó s megdöbbentő jelenetek nagy drámai erejét, a mi az öreg és a fiatal szívet egyaránt megremegtet. Crocker kiváló művészettel tárja elébünk a nő lelki világát, a benne lüktető érzelmekkel, indulatokkal, szenvedelmekkel. A regény hőse egy gyöngye, szép, fehér virágszál, a kit a nevelőintézet fehér liliumkoszorujából szakítottak ki. Ennek a virágnak a kervadását, majd újból való nyílását, ragyogását rajzolta meg a kiváló írónő a legfinomabb árnyalatokkal s olyan erős és éles megfigyeléssel, hogy szinte látjuk, a mint köztünk járnak-kelnek a regény érdekes alakjai. A mindvégig szép és érdekes regényt melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. A két piros vászonkötésű kötetnek az ára 2 korona. Megrendelhető Singer

és Wolfner könyvkiadóhivatalában, Budapest, Andrassy-ut 10.

— **Az állatvilág pillanati fényképekben.** Gyönyörű kiállítás, páratlan mű indult meg ezen a címen, oly munka, a mely a természet minden barátjának lelket csak örömmel töltötheti el. Merőben új, eredeti és megkapó eszme nyer megtestesülést ebben a könyvben. A természetrajzi és állattani képeskönyvek eddig többnyire csak a típus, az általános faj jellegzetesítő képet állítottak az állatokról élénk: ez a könyv azt tűzte ki célul, hogy a faji jelleg mellett bemutassa az állatok egyéniségét is. Körülbelül ugy viszonylanak az eddig megszokott, sablonos állatképek ennek a könyvnek a képeire, mint a divatlapok élettelen, sablonos férfi- és hölgyfigurái egy éllettelen, hű arcképesarchoz. Minden képe e könyvnek élő állatnak a képmása a mely fényképezés útján készült. A magavalóságában, a maga természetességében látunk minden egyes állatot magunk előtt. Csupa élő, csupa igazság minden kép. Mintha csak egy pompás állatkertben járnánk, mikor e könyvben lapozunk. A minthogy csakugyan Európa egyik leghíresebb állatkertjének, a berlininek az állatai vonulnak itt fel sorra előttünk. Roppant fáradtságba, nagy nehézségek beküzdésébe került, míg megtalálták a helyes módját az állatok lefotografálásának. Maga a berlini állatkert igazgatója, Heck L. dr., a jeles zoológus, személyesen működött közre e munkában. Minden egyes fénykép az ő utasításai szerint készült. De a fáradtsághoz méltó volt a munka eredménye is, a mely általános elismerést aratott. Ilyen életű, plasztikusnak szép és ekkora nagyságu állatfotografiaiak még nem jelentek meg sehol. Egy-egy ilyen fotográfia jobban beveszdi bárkinak az emlékezetébe, sokkal jobban megismerjük belőle az állatot, mintha lapokra terjedő leírást olvasnánk róla. Epp ezért a képekhez írt szöveg sem terjedős és hosszadalmas, nem száraz adatoknak végnélküli, untató halmaza, hanem röviden, elevenen, élvezetesen írt jellemrajza az illető állatnak. A magyar kiadás szövegét Heck L. dr. nyomán Sztéryi Hugó dr. a jeles természet-tudományi író írta. Szép és tanulságos munka ez, a mely számot tarthat nemcsak a szakköröknek, hanem az egész művelt közönségnek a méltánylására. Használnak forgathatják e könyvet maguk a művészek is, a fotográfia hű és élettelen voltánál fogva. A hosszukás album-alakban megjelenő diszkrét egyik legnevesebb könyvkiadó cégünk: Lampel Róber (Wodianer F. és Fiai) os. és kir. udvari könyvkereskedése Budapest, VI., Andrassy-ut 21. sz.) adja ki. Megjelenik 16 füzetben 192 képpel. Egy-egy füzet ára 60 fillér; az egész munkát diszkolésben 14 korona. Megrendelhető minden könyvkereskedésben.

Felölő szerkesztő: Chay Antal.

Legszerencsésebb

és legjobb beszerzési forrás

Magyar osztálysorsjegyekre.

Hogy ügyfeleimet minden irányban kielégíthessem,

— csak oly eredeti sorsjegyeket —

adok el hivatalos áron, melyek egyúttal a — PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK —

Váltóüzletének

(Részvénnyőke: 30 millió kor. — Tartalék-alap: 25 millió kor.)

nyugtatóvánozásával és czimnyomásával is el vannak látva. Ennél fogva a rendes és előékeny lebonyolításra nézve a legmesszebbmenő biztonságot nyújtom.

A legtöbb nyeremény

mindig ezen intézet osztálysorsjegyeire esett. Nyerő-sorsjegyek kifizetés végett a nevezett intézetnek közvetlenül is beküldhetők és azok folyósítása bármely összegben azonnal huzás után megtörténik.

A magyar kir. szabad. osztálysorsjáték

a legjobb a világon,

mely még a porosz sorsjátékot is felülmúlja. 100.000 sorsjegy közül 50.000 darab, vagyis a fele kisorsoltatik. Hat egymás után következő osztályban

13 millió és 160.000 korona

kézpénzben kerül sorsolás alá. A főnyeremény szerencsés esetben egy millió korona. Minthogy az első osztály huzásai

már f. é. május 17. és 18-án

megejtenek és készletem a nagy kereslet folytán csakhamar kimerül, kérem a megrendeléseket mielőbb.

Az I. osztályu eredeti sorsjegyek árai:

Tegész sorsjegykor. 12. — Tegyed sorsj. kor. 3. —
Fél " " " 6. — Tegyed " " 1.50

Játékterveket és huzási lajstromokat pontosan küldök.

Feleki József magyar osztálysorsjegy elarúsító

Budapest, IX., Üllői-ut 21. sz.

!!!NEM HULL A HAJ, NINCS TÖBBÉ KOPASZ EMBER!!!

Szenzációt kelt a gyógyfűkivonatam, melyet évek hosszú során át tanulmányoztam, hogy miképp lehessen megátolni a megkopaszodást.

EXIKÁTOR

1 üveg ára 2 kor. 40 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és mindennemű illat- és piperecik-kereskedésben.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerár, Király-utca 12. sz.

Erdélyi főraktár és vezérképviselőség: GÖTH GYULA, illat- és piperecikk nagykereskedőnél, Gyulafehérvár-Fötér.

Vidéki megrendeléseket utánvétellel azonnal eszközöl:

Egyedüli készítő és szelőküldési raktára: DOBÉ NÁNDOR ur, női és színházi fodrász Budapest, Nefelejts-utca 27. sz.

Elő os. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

Homlokzat-festék-gyár
Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120. (saját házában).
Arany-érmekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyazintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek készben rögzölhetők, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában kilónként 16 krtól fölfelé szállítanak és a mi a festők színtisztségét illeti, azonos az olajfestékekkel.

Mintakártya, ugyazintén utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Ifj. SCHAUMANN JÓZSEF

ARANYOZÓ, MÁRVÁNYOZÓ, TEMPLONDISZÍTÓ, TÜKÖR-, KÉP- és KÉPKERET RAKTÁRA
SZÉKESFEHÉRVÁROTT,

Szt. Imre-utca 2. sz. (Barátok új épületében.)

A fűtéstelendő Clerus, magas nemesség s. t. kegyuraságoknak üzletemet zsvives figyelmébe ajánlani bátorlódok.

Művelem és elvállalom a templomdiszítésnek következő ágait:

Oltárépítészeti és oltárdiszítési,

új oltárok, szószékek, keresztelő-kutak, szentsirok építését aranyozását és festését,

minden stylben, beadott rajz vagy tölem tervezett rajz után a legegyszerűbb s a legdiszesebb kivitelig.

Lourdesi Mária-oltárok építését.

Régi oltárok, szószékek, szobrok renoválását

ujomnan fából faragott szobrokat, ezeket pedig a megfelelő színekben festve, gazdagon aranyozva, vagy egészen aranyozva.

Nálam megrendelhetők mindennemű olajfestményü képek és stáció-képek.

Tisztelt Schaumann Ur!

A paduai sz. Antal képre vonatkozó tudósítását köszönettel vettem s azt alkalmilag elhozatom.

Ezen alkalommal készséges örömmel tudatom, hogy a velencei r. k. templom főoltárkép rájáának, valamint a gyertyatartóknak megaranyozásával nagyon meg vagyok elégedve s mindenkinek tetszését és dicséretét kiérdemelte; s így önt bárki-nek pártfogásába a legmelegebben ajánlom és ajánlhatom.

Velence, 1899. nov. 14.

tisztelettel

Beleznay István,
plebános.

Idegen: Mit jelentsen ez a kép?

Géplakatos: Ezek az emberek kipróbálják a Gutmann J. és Társa cég által gyártott híres „Columbia” és „Lassale” nevű kék munkás öltönyöket, melyért a cég bezeskedik, háromszor hatan nem képesek szíjtel tépni.

Idegen: Csodaszerü! Micsoda más tulajdonsága van még ezen ruháknak?

Géplakatos: Ezen öltönyök tartósság és ár tekintetében minden más gyártmányt jóval felülmúlnak, miért is két ízben arany éremmel lettek kitüntetve; valódi indigo kék festésü czérna szövésből duplán varrva készülnek, és szabadalm. vasgombokkal vannak ellátva, melyek soha nem szakadnak le.

Idegen: Ugy képelem, hogy sokan vannak, akik e kitünö gyártmányt utánozzák.

Géplakatos: Ezt jól eltalálta, de a ki csalódni nem akar, az nézze meg okvetlenül vajjon rajta van-e a gombon a Gutmann J. és Társa cég neve; ha nincs rajta, akkor biztos lehet benne, hogy utánozott.

Idegen: Ezen cég csak kék munkás öltönyöket készít?

Géplakatos: Óh nem! Ott a legjobb férfi ingek, fehérneműek és kalapok hallatlan olcsón kaphatók.

Idegen: És mi ezen cégnek pontos címe?

Géplakatos: E jeles cég ezime:

GUTMANN J. és TÁRSA

BUDAPEST,

VII. kerület, Kerepesi-ut 16. szám.

Minták és árjegyzékek kívánatra küldetnek.

Mosó-intézet áthe- lyezés!

Alulírott van szerencsém a nagyérdemü közönség, valamint állandó rendelöim becses tudomására hozni, hogy jó hírnévnek örvendő mosó- és tisztító-intézetemet, mely eddig Lakatos-utca 5. sz. volt, most tetemesen megnagyobbitva

Lakatos-utca 10. sz.

alá helyeztem át.

Főtörekvésem ezentul is oda fog irányulni, hogy nagyérdemü rendelöimnek a legszebb és legjobb munkát nyújthassam.

Becsés pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Nagy Ignác,

mosodás,
Lakatos-utca 10. szám.

Vasalónök és tanulók felvételnek.

Csak ezzel a törvényes. bel. védőjeggyel valódi.

LONDON, Chief Office 8, W. & 48, Brixton Road.

Fővaktárak: Burmann, Angol India, Agen, Algier, Amsterdám, H. Sanders, Rotin & Basel.

Szt. János gyógyszerár, W. Kratz, Bécs.

Nikola A. Dolini, gyógyszerár Mihály fejedelemhez, Kárponti káptalan Szerbia részére.

Berlin, C. Bologna, Braxelles, Pharmacie Ch. Delacro & Co. Budapest, Török J., Dr. Egger L. & J. (Lairo).

Cöln a. Rh., Noris, Debrecen, Eich, Luxemburg, Schmidt P., gyógyás.

THIERRY A.

mell- és gyomor-balzsamát

(a melyet az egészséggügyi hatóság megvizsgált)

az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Csak akkor valódi, ha az oldalt látható **szó**, a törvény-széknel bejegyzett „apüca”-védőjeggyel van ellátva. Fölülmulhatatlan szer minden **mell-, tüdő-, máj-, gyomorbetegség ellen stb. közbeteg is kitüntően hat és sebet gyógyít.**

Egy próbátéveg bérmentesen 1 korona 40 fillér. Széjjelküldés csak előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifoliakenöcse

(csodakenöcnek nevezik)

utólérhetetlen szívó erejü és gyógyítható. Operációkat a legtöbb esetben fölölegessé teszi. E kenöccsel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott csontszet, nyabban pedig egy 22 éves rákszerű bajt gyógyítottak meg. Antiszéptikus és gyógyítható. Mindenféle seh. gyuladásánál.

Próbátéveg bérmentesen 1 kor. 50 fill. Csak előzetes fizetés esetén küldjük meg.

Óvakodjanak utánaotóktól és kerüljék az értéketlen. ugynevezett ház: kenöcöket s más offélöket.

Cím: **A. Thierry, gyógyszerár és gyár a Védőangyalhoz, Prograda Prazerhof felé, a D&U vasút mentén.**

Prospektus ingyen és bérmentve.

E szerek sohasem romlanak meg és jó azokat használatra készen a házban tartani. Az összes művelt államokban bejegyzett védőjegyeimnek utánaotát a törvény fűdözi.

Iszigez, Dordogne, Kopan-hágy, fabriken Jarma. Hittóg, A. Bertoloni, Nalmo, Sevrige, Apot. Lejonet.

Nantes, Pharmacie C. Prolet, Nápoly, Palermo.

Paris, Pharmacie française, I & 4, Place de la République, Pharmacie Daproy, II, Rue des francs Bourgeois.

Praga, Edms, Corso, Agenzia del Polichino.

Sonbals, Pharmacie F. Gerratz, Sarajewo, Szeged.

Temesvár, Triont. Velence, Vienne, Zürich.

Edms, Corso, Agenzia del Polichino.

Sonbals, Pharmacie F. Gerratz, Sarajewo, Szeged.

Temesvár, Triont. Velence, Vienne, Zürich.

Edms, Corso, Agenzia del Polichino.

Sonbals, Pharmacie F. Gerratz, Sarajewo, Szeged.

Temesvár, Triont. Velence, Vienne, Zürich.

H I R D E T É S E K

felvételnek

lapunk kiadóhivatalában.

Debreczeni Gyula könyvnyomdájában
Székesfehérvár, Iskola-utca 4. szám.

Nyomatott Debreczeni Gyula könyvnyomdájában Székesfehérvárott, Iskola-u. 4. sz.